

בס"ד
פר' שלח
גיליון ש"א
שנה ר'
סיוון תשפ"ה

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

יארצייט הי"ד לרבינו מרן ראש הישיבה הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל – דברים מרביה"ק בתורתו ומשנתו

שאלה: הוא צדיק יסוד עולם בתכונות נפשו, נראה שהיה מעולם צדיק, אפילו בצעירותו.

תשובה: העולם היה מאד נהנה משיעוריו, כי היה מערב באמצע מוסר ויראת שמים, והיתה הנאה מרובה. הספקנו ללמוד ב' פעמים כל נדרים בקיץ אחד. וחצי שנה למדנו את החצי אחרון של כתובות.

שאלה: ב' פעמים כל נדרים בזמן קיץ אחד! מסתמא ידעו את זה ג"כ. תשובה: כן. ידענו ודאי, אמרנו בע"פ.

שאלה: מסתמא יראת שמים ג"כ מסר טוב.

תשובה: כן, הי"ש, הלימוד, היה טוב מאד, הילדים נהנו הרבה ממנו, יותר מכולם.

שאלה: שלחתי אליו כמה אנשים מרי לב במשך השנים, וכולם כאחד אמרו אח"כ, כזו חמימות יהודית וכזו צדקות.

תשובה: זה אמת. הוא היה גברא רבא.

היתה לו בת קטנה שנפטרה, והוא חשש שהוא קצת אשם, שהשאיר אותה בלי השגחה, ובא לחזו"א לבקש כפרה, ואמר לו שישן שנה על הרצפה, והוא ישן שנה על הרצפה, החזו"א אמר לו שהוא לא אשם, אבל אם הוא רוצה יעשה כן לכפרה.

שאלה: היה לי עמו הרבה מעשים של צדקות. עצם זה שקירב אותי. ופעם אחת ראיתי את צדקותו הפשוטה, נורא ואיום! לפני כמה שנים לא חש בטוב, ובקשתי ממנו את שמו, והתפללתי עליו בברכת כהנים, ואמרתי לו אח"כ שאני מתפלל עבורו.

אחרי ששה חדשים הגעתי אליו בהפתעה מחו"ל, ולא ידע שאני עומד לבוא, וכשהגעתי הוציא מכיסו את הקוויטל שלי, והראה לי ואמר הרי אתה מתפלל עבורי, אני ג"כ מתפלל עבורך כל יום. כזה צדקות של הכרת הטוב, עדינות נפש כזו!

תשובה: אמת. ר' מיכל יהודה היה רבי טוב לתלמידיו. כשמו"ח הגר"ש זצ"ל שמע שהוא כ"כ טוב, ביקש ממני שאכניס את בניו ללמוד אצלו, ודאגתי לזה. ולבסוף אחד מהם נהיה חתנו, זה היה שדכנות שלי.

שאלה: היה לי קשר רב עם הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, והחזקתי אותו כרב, האם אני צריך לקרוע על פטירתו?

תשובה: המנהג שאין קורעין רק על רבו מובהק. רבו מובהק אין לנו בזמנינו. אבל מי שהיה כרבו מובהק או גדול הדור, המנהג שקורעין.

שאלה: הגעתי ללוויה של הג"ר מיכל יהודה זצ"ל כמעט עם סתימת הגולל, האם אני יוצא בזה מצות לוויה?

תשובה: גם זה נקרא להשתתף.

שאלה: הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל אמר לי פעם, איך יודעים אם בחור הוא יר"ש, אם הוא בא לתפלה בישיבה, זה סימן ליר"ש.

תשובה: זה ג"כ נכון, בדרך כלל. לא בכל פעם, בדרך כלל נכון.

שאלה: שמעתי מר' מיכל יהודה שהקה"י תמיד הזיל דמעות כדי שבנו יגדל בתורה.

תשובה: יתכן, אני זוכר שכשהיינו קטנים הי' מספר לנו הרבה מעשיות מצדיקים, דווקא מעשיות שגורמים ליראת שמים, על ילדים זה משפיע, אפילו סיפורים חסידיים, יש מעשיות שאמר איני יודע אם הם נכונים או לא, אבל זה מעשה.

במוצאי שבת יחול היארצייט הי"ד לסילוקו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל, הנה כבר כשרבי מיכל יהודה היה חתן קודם נישואיו התחיל ללמד, והיה רבינו מתלמידיו הראשונים, רבינו סיפר שהיתה הנאה גדולה ממנו. במשך השנים רבינו החזיקו כמורו ורבו.

הנה כבר ידוע בשער רבים גודל הערצה והכבוד בין רבותינו, וכידוע דברי רבי מיכל יהודה על רבינו כי דבר ה' בפיו, רק נביא דבר מפעם שסיפר הגר"מ חליווה שליט"א מח"ס ענפי משה ומרבי המכון, כי פעם שאל את הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל שאלה בהלכה אמר לי שנדמה לו שמרן הגרמ"ק מחמיר בזה. וביאר לי את טעמו ונימוקו.

לרגל היארצייט ליקטנו וערכנו מספרים מתלמידי רבינו, דברים מתורתו ומשנתו, ועל גדולתו הרוממה. להלן הדברים:

מהספר החדש שמענו כן ראינו ח"ד, שיו"ל מכתבי רבי שמעון ברכר זצ"ל מקורבם של רבותינו זצוק"ל.

שאלה: הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל סיפר שפעם היה לו שאלה על איזה מאכל, והוא זרק את זה, וכשסיפר כן לחזו"א, אמר לו החזו"א שכשיש שאלה צריך לפסוק ולא לזרוק.

תשובה: נכון.

שאלה: וכי אינו רשאי להחמיר על עצמו ולזרוק?

תשובה: בל תשחית. 1.

1. וכ"כ בס' דרכי החיים (ח"א עמ' ר"ח). ובשולי הגליון שם הוסיף רבינו: ספרה אמי ע"ה שהיתה לה שאלה של דם על ביצה, ומפני הטירחא לילך לשאול זרקה הביצה, וכששמע מרן ז"ל אמר שאין לעשות כן משום בל תשחית אלא יש לשאול השאלה. ובסי הזכרונות (סי' ל"ד סי"א): ביצה שיש בה שאלת דם אין להחמיר ולזרוקה משום איבוד אוכלין רק שיש לברר אם מותרת אם לאו (ר"א הורביץ נ"י בשם אמי ע"ה).

שאלה: לאחרונה היתה לי הזכות לתרום את הכרך השני של ספר דרכי החיים - עצות ושיחות וחיזוק מר' מיכל יהודה ליפקוביץ.

תשובה: יש"כ. למדתי בישיבה קטנה תפארת ציון אצל חמיו הגרא"י גרשונוביץ ז"ל, וכשנהיה חתן אצלו עשו לו שיעור מיוחד, שיעור שלישי, הייתי בשיעור הזה, והייתי מתלמידיו הראשונים.

[דבר מעניין סיפר פעם רבינו דבר שמלמד גם על התפתחות האדירה של עולם הישיבות במשך השנים, כי אז בהקמה היה כתה קטנה, ז-ח ילדים].

1. סיפרתי את זה לר' מיכל יהודה באותו היום, וענה: תוכל לומר לו שאני אומר שהוא היה התלמיד הכי מובהק, (רשימות רש"ב).

שאלה: באיזה גיל היו הבחורים?

תשובה: נערים בגיל בר מצוה.

הרב ברכר: הוא יחיד בכלל ישראל, הוא היה הסמל שלי לאהבת ישראל.

רבינו: לפני כחמישים שנה היינו קונים אצלו אתרוגים. והיה שם גיסו ר' משה גרשונוביץ ז"ל, והוא אמר שעוד תראו שיבואו אצלו לבקש ברכות, ונתקיים.

קונטרס הזכרונות - דברים שרבינו שמע ממנו בשם החזו"א

העיד הרמ"י לפקוביץ (שליט"א) [זצ"ל] שמרן התיר לו לומר שיעור בישיבה קטנה תוך ז' ימי אבלות מפני שרבים צריכים לו (ע"י יו"ד סי' שפ"א ס"א ובחכמ"א כלל קס"ה דין י' דמלמדי תינוקות דינם כרבים צריכים לו).

[הערות הן זכרון - וכן שנים רבות לאחמ"כ (בשנת תשל"ה) כשנפטרה אמו של הגרמ"י לפקוביץ זצ"ל ובא הקהילות יעקב לנחמו, אמר לו (ארחות רבינו ח"ד עמ' שלו) שמותר לו לומר השיעור בישיבה כהרגלו כי רבים צריכים לו. וכשאמר לו הגרמ"י שחתנו ממלא את מקומו באמירת השיעור, אמר לו הקהילות יעקב שמ"מ הוא בגדר רבים צריכים לו ומותר לו לומר השיעור. ומרצה שהיה רגיל לדבר לרחוקים מיהדות במדינת אוקראינה וידע איך לקרוב, ואחרי שנשע לשם נודע לו שנפטר אביו ועליו להתאבל, הורה לו רבינו (כל משאלותיך עמ' תקכז) על פי מעשה זה, שישאר שם ויאמר להם ההרצאות עם דברי תורה, כיון שהם צריכים לו, ואין אחר שיכול למלא את מקומו).

...

שמעתי משמו שראוי לנער עד הבר מצוה לידע את הש"ס, ואח"כ יוכל ללמוד בעיון.

[הערות הן זכרון - בארחות רבינו (ח"ד עמ' קנו) ובדרך שיחה (ח"א עמ' תצה) הובא מרבינו, **שאמר ששמע כן מהגרמ"י לפקוביץ זצ"ל בשם החזו"א.** והיה רבינו רגיל להזכיר הוראה זו

(אלא ד' אמות של הלכה פ"ע ס"ו). ובטעם הדבר הובא בשם החזו"א (מעשה איש ח"ד עמ' פ"ג), ששנות הבחורות המוקדמות מועילות יותר לזיכרון, ולכן טוב לקבוע עצמו בהם ללמוד בקיאות. והוסיף רבינו (דרך שיחה שם) שאמנם אינו יודע כמה יזכור הבן מזה, אבל מ"מ כשיבוא ללמוד דברים אלו לא יהיו זרים לו.

...

מעשה הוד - נערך מתוך ספר מאורם של ישראל

באחד מימי השבעה על רבי מיכל יהודה הוציא רבינו את הספר באר איתן מארון הספרים והראה לבנו הגאון רבי יצחק שאול (הנשוי לנכדת רבי מיכל יהודה), וסיפר:

בילדותו כשהלך רבי מיכל יהודה עם אביו ברחוב, הורה לו אביו על אחד מבני העירה שהיה בנו של סנדלר: ראה אותו הוא השקיע בעצמו השקעה עצומה עמל וטרח, ואף על פי שאביו סנדלר פשוט זכה וצמח לתלמיד חכם.. אני רוצה שתלמד ממנו שכל אחד יכול!.

ואכן למן אותו יום עמדה דמותו של בן הסנדלר מול עיניו של רבי מיכל יהודה, והמריצה אותו להתעלות, כל ימיו הרגיש הכרת טובה לבן הסנדלר מולאלו"ן שדמותו היתה לו למופת.

מתוך אותו רצון עז להכיר טובה ביקש לאחר שנים רבי מיכל יהודה ללמוד מתוך הספר באר איתן שזכה לחבר "בן הסנדלר" מואלו"ן כדי שבזכות לימודו יהיו שפתותיו של המחבר יהיו דובבות בקבר.

כשהחזיר לי את הספר, הוסיף רבינו, התיישבתי אף אני ללמוד מתוכו, אם מורי ורבי חב לו הכרת הטוב, אלמד גם אני לזכותו.

זמן סכנה - דברי חיזוק מתורת רבינו בעניני השעה

דישראל מתעסקין באורייתא אתבר חילא ותוקפא דעכו"ם

רבינו בספרו דרך אמונה (סוף ה'ל' שמיטה ויובל), בבה"ל כתב בזה"ל: ולא שבט לוי בלבד כו'. ע"י בד"א שכתבנו שנראה מדברי רבנו שאין ת"ח יוצאין למלחמה, והבאנו מגמ' דנדרים מפני מה נענש אברהם אבינו מפני שעשה התורה, ועשה בהן אנגריא.

ובתנחומא מטות סי' ג' אלף למטה אלף למטה, י"ב אלף חלוצי צבא וי"ב אלף לתפלה, ובמדרש אי' (איני זוכר כעת מקומו) **שדוד כשהי' שולח למלחמה הי' מושיב כנגדן ללמוד תורה שבזכות התורה ינצלו.**

ובמכות ו' א' עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה.

ובסנהדרין מ"ט אלמלא דוד לא עשה יואב מלחמה פירש"י אלמלא דוד שהי' עוסק בתורה לא עשה יואב מלחמה, אבל זכותו של דוד עומדת לו ליואב במלחמותיו של דוד.

ובזה"ק בשלח נ"ח א' לית מלה בעלמא דיתבר חיליהון דעמין עכו"ם בר בשעתא דישראל מתעסקין באורייתא, **דכל זמן דישראל מתעסקין באורייתא, ימינא אתתקף, ואתבר חילא ותוקפא דעכו"ם, ובשעתא דישראל לא מתעסקין באורייתא שמאלא אתתקף ואתתקף חיליהון דעכו"ם ושלטין עלייהו.** ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

...

ברכת שכוחו וגבורתו על פצצה

מעיד בן רבינו זצ"ל בהקדמת דעת נוטה, מעולם הוא לא שאל אף אחד מה אומרים מה המצב הבטחוני, **פעם בעת מלחמה נפלה פצצה בקרבת מקום, וכמובן נשמע כקול רעם גדול, והוא נעמד לברך בשם ומלכות שכוחו וגבורתו מלא עולם,** ולא עלה כלל על דעתו שזה פצצה, למרות שהיה עת מלחמה, והוא כבר היה גדול הדור, וכל היום הטרידוהו בשאלות על המלחמה, (הקדמת דעת נוטה במדבר).

לרגל יארצייט החמישי להגה"צ רבי יוסף גולדנטל זצ"ל מייסד ישיבת אופקים - נלב"ע כ"ז סיון תש"פ

נביא מקצת על הקשר הגדול עם מורו ורבו רביה"ק זצוק"ל

הגה"צ ר' יוסף גולדנטל זצ"ל זכה להיות שכנו ומקורבו של רבינו זצוק"ל, היה זה לעת זקנותו של מורו ורבו רשכבה"ג מרנא ה"אבי עזרי' זצוק"ל, ר' יוסף שאלו להיכן יפנה כעת את שאלותיו, והרב שך השיב לו כי ילך אל הבן של הקהילות יעקב ר' חיים, וכן בברית לבן השביעי של ר' יוסף לאחר שכבר כיבד את גדולי ישאל נועץ בהרב שך את מי יכבד בסנדקאות, ואמר לו לכבד את רבי חיים, וזכה להידבק ברבינו והיה עולה להיוועץ עמו על כל צעד ושעל.

רבינו הוקיר מאד את ר' יוסף על מסירות נפשו בפתיחת הישיבה באופקים והפרכת המקום למקום

תורה, והיה מחזקו ומעודדו לזה, ואף כתב מכתבים רבים למענו, בא' ממכתבי הברכה שכתב רבינו לר' יוסף בירכו **שכל ברכה שתצא מפיו תתקיים,** ואף פעם בעת שרבינו נסע לשמש כסנדק בעיר ירוחם בדרך חזור הורה לנהגו לנסוע לבקר את ר' יוסף בישיבת אופקים, ר' יוסף שמח מאד בבואו של רבינו לישיבה ואף רבינו בחן את הבחורים על לימודם, זכה הגר"י זצ"ל שבנו הגר"ב שליט"א זוכה לשאת ולתת בתורת רבינו במכון דרך אמונה, יה"ר שנזכה בקרוב לתחיית המתים, אמן.

קרקעו שערי שמיים בתפילה ובתחנונים לרפואת הגאון הגדול רבי ישראל בונים בן חיה רויזא שרייבר שליט"א ר"י נתיב הדעת וגאב"ד אשדוד שנמצא במצב בריאותי מסוכן וזקוק לרחמי שמיים מרובים.

יו"ל ע"י מכון "דרך אמונה" בקול ובכתב - קו דרך אמונה: 0799-211-666 לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון מובא מידי שבוע במסגרת חוברת אוצר הפרשה, גליונות מרבותינו זצוק"ל ושליט"א ניתן לקבלו במייל - a169258235@gmail.com

נא טלו שותפות בזיכוי הרבים - לתרומות והנצחות לזכות ולע"נ ניתן לפנות למייל אוצר הפרשה, וכן במספר - 055-760-0055